

dicte ville pro quo faciendo cum suis apparamentis dimittit centum solidos". En 1560, mestre Joan Roger, natural de Gandia del reialme de València, qui metjava a Reus, "dexe al Espital de dita vila de Reus per a obs de dit espital cinc lliures barceloneses distribuïdores a coneguda dels curadors". Altres vegades eren els mateixos benefactors qui es donaven en persona a la santa casa per a servir Déu i els seus pobres, i exercien d'infermers laics o acaptaven almoines i aplegaven censals: en 1323, Bernat Vidal i Ramona sa muller, fan total donació de llurs béns a l'Hospital de Sant Joan i entren en aquest com a donats per tots els dies de llur vida; els administradors de l'establiment i els honrats Jurats de la vila els accepten i es comprometen en proveir-los decentment en "cibo potu vestitu et calciatu et in omnibus necessariis tam in sanitate quam in infirmitate" i els donats aporten a l'Hospital quatre cents sous; d'una manera semblant, en 1326, Bernat Albió "ad honorem Dei omnipotentis et gloriosissime virginis eius matris Marie" s'ofereix al servei de Déu i dels seus pobres i dona a l'Hospital la seva persona a més de trenta lliures barceloneses i promet recollir fidelment les almoines, rèdits i llegats pertanyents a aquella casa. En fi, a l'església de l'Hospital hi havia hacina a benefici dels pobres malalts: en un llibret d'administració del segle quinzè que posseïm veiem "trobam lo segon jorn de febrer ij. sous vij diners, lo jorn de cinquagesma iij sous ij diners, lo jorn de nadal ij. sous j. diner, lo jorn de sent Johan evangelista iij. sous", etc.

També la Universitat feia despeses a favor de l'Hospital quan les rendes d'aquest no soplien. Una de les més antigues la trobem datada en 1391, "doni an J. bruch per miya ma de paper que avia escrita a obrs del libre de Regiment de comptes de ço que havia aministrat del spital... nou diners". El comú subvenia en part les messions de l'Hospital, compra d'aliments i robes, fer obres i festes, les mesades de l'hospitaler—"carn, pa e vi per als pobres, drap per fer lençols, per criar borts, per traure pobres; per marfegues, carn e farina per la festa; i per oli, un cosi gran, palla per los lits, ajudar a obrar e moltes altres menudencies" (1514)—, encara que s'apuntés qualques rebudes, "rebut de roba han venuda de pobres qui son morts en l'espital... xxiiij sous" (1514). En arribar el segle setzè, minven els do-

natus particulars i s'accentua la intervenció de la Universitat; el Consell d'aquesta determina sobre l'acomiadament o l'acolliment de malalts sobretot en èpoques de pestilència quan a Reus "arriben molts e tants que no caben los vespres al spital" (1506), o sobre els abusos dels simuladors i feiments i la "molta brivalla hi ve que no son pobres ni malalts" (1547) i encara "pobres que son per atabalar", degut als quals Sant Joan "no par spital sino cau de ladres" (1548), excessos que perduraren durant anys i anys, com ho prova la intervenció de l'Arquebisbe en 1570 per tal d'evitar l'entrada de "molts brivons, ladres e belitres que fan la roda per lo cap" en tanta de manera "que per alls pobres malalts contrets y hafollats no troben caritat" i que "ultra dels danys causan adit hospital, seguexen inconvenents e sinistres per traure malalts ab febre y altres indisposicions ans de acabar de curar". La vila feia qualques censals a l'Hospital i li concedia part en certs banys; en 1594, "com l'espital va curt y la vila ha de pagar", el Consell determina que d'aquells censals es "quiten los ques puguen quitar".

Dos prohoms reusencs, elegits anyalment pel Consell, tenien càrrec de procuradors, sagristans, acaptadors, governadors o administradors de l'Hospital. Els més antics que hem pogut conèixer són els de 1287. Pere de Bages i Berenguer Sugrany. Ells admetien i acomiadaven els malalts, acceptaven donatius, feien compres i vendes, establien censals i asseguraven, en una paraula, la vida econòmica de la casa; cuidaven a més dels béns pertanyents als pobres hostatjats en ella i solien ésser marmessors dels que hi morien; en certs casos, eren guardadors fidels dels diners i objectes que hom els deixava en custòdia. El 13 de setembre de 1414 el jueu d'Aleixar N'Éstruc de Tolosa féu àpoca als administradors de l'Hospital d'haver rebut de llurs mans totes i sengles quantitats que Joan Martí del lloc del Moster "qui mortus fuit in dicto hospitali" li devia; el 7 de març de 1346 retornaren a Bernat Fuster, oriund de Granollers, divuit florins d'or que aquest els confià en dipòsit durant un pelegrinatge que féu a Santiago de Galícia.

Dos dels més clars recursos de la Casa dels malalts eren la deixa de diners a rèdit, generalment a un sou per lliura, i l'establiment a censal de les finques que l'Hospital rebia en donatiu o